

Sensorveiledning – SOS1001 Høst 2021

Info om eksamen under korona

Til forskjell fra tidligere år, og på grunn av koronasituasjonen, har studentene hatt hjemmeeksamen med alle hjelpemidler tilgjengelig. Dette stiller noe høyere krav til presisjonsnivå i langsvarsoppgavene, men først og fremst har studentene blitt bedt om å være nøye med kildebruk. De er forventet å oppgi kilder som brukes underveis og er oppfordret til å lage en referanseliste. Ved bruk av direkte sitater skal de bruke hermetegn og oppgi full referanse med forfatternavn, årstall og sidehenvisning. Det er imidlertid ikke noen formelle krav til selve referansebruken (f. eks spiller det her ingen rolle hvilken stil de bruker). Det skal heller ikke trekkes i karakter dersom f. eks referanselisten ikke er komplett. Sensor oppfordres her til å bruke skjønn, og å ha in mente at eksamen kun er på fire timer.. Fordi en hjemmeeksamen gjør det vesentlig lettere for studentene å kopiere tekst direkte eller oversette tekst fra internett eller pensum, bør sensor likevel være spesielt obs på dette i år.

Generelt om karaktersetting

Flervalgsoppgavene rettes automatisk og det oppgis en bokstavkarakter for denne delen i Inpera.

Flervalgsoppgavene vektes 1/3 og langsvar 2/3. Sensor setter da manuelt karakter på langsvarsoppgaven og finner samlet karakter etter standard skjema.

Merk at begge deler av eksamen må bestås: Ved karakteren F på en av delene, stryker kandidaten uavhengig av karakteren på den andre delen.

Spesifikt om karaktersetting på langsvarsoppgaver

Skal besvarelsen få en C må oppgaven både ha en begrepsavklaring/redegjørelsesdel og en drøftingsdel. Begge må være ok besvart, men en god drøftingsdel kan kompensere for en svakere redegjørelsesdel og omvendt.

Opgaver med bedre karakter (B eller bedre) er som regel mer solide enn C-oppgavene både i redegjørelsesdel og drøftingsdel, men en oppgave som skårer til C i redegjørelsesdelen, kan ende opp med B hvis drøftingsdelen er særlig god, og motsatt. Oppgaver som får B og bedre skal ha en presis omgang med begreper og bruke ulike deler av pensum relevant og aktivt. De skal også klare å gi en nyansert og velbegrunnet drøfting.

A-oppgaver skiller seg ut som spesielt sterke i alle ledd og har gjerne et uavhengig grep om drøftingen, med en tydelig kobling til pensum, faglig velfunderte og balanserte drøftinger, og gjerne med et kritisk perspektiv på sentrale pensumtekster eller teorier.

Også D-oppgaver skal som regel ha besvart alle ledd i oppgaven, og en del viktige momenter (se over) bør være med og forstått. Samtidig kan D-oppgaver ha en del feil/mangler. Det kan også tenkes D-oppgaver med en på mange punkter mangelfull drøfting (svært kort, altfor overfladisk, trekker ikke inn pensum, osv.), men som likevel har viktige momenter på plass i redegjørelsesdelen. Det kan også tenkes D-oppgaver som leverer svakere enn D i redegjørelsesdelen, men som trekkes opp til D som samlet karakter på grunn et godt refleksjonsnivå og gode momenter i drøftingen.

E-oppgaver er oppgaver der viktige momenter mangler, er misforstått, eller er svært overfladisk nevnt i redegjørelsen, og der diskusjonen er svært overfladisk, enkel, og unyansert, med en svak kobling til pensumlitteraturen.

F-oppgaver er oppgaver som er svært mangelfulle, både i redegjørelsen og diskusjonen, og der tilknytningen til pensum er mer eller mindre fraværende. Det kan være mulig å skrive en eksamensbesvarelse uten å ha lest eller forholdt seg til pensum, ved å synse eller utelukkende basere besvarelsen på egne oppfatninger. Slike besvarelser bør få strykkarakter (F).

Langsvarsoppgaver

Studentene skal besvare én av to langsvarsoppgaver, enten A eller B. Under følger oppgaveformuleringene og sensorveiledning.

A. Redegjør for begrepet sosial mobilitet. Drøft hvorfor sosial mobilitet kan variere etter kjønn, etnisitet og sosial klasse.

Sensorveiledning

Oppgaven har en redegjørelsesdel og en diskusjonsdel. Begge må besvares. Det forventes at det redegjøres for hva sosial mobilitet er, og aller helst bør mobilitet i både utdanning og arbeidsmarked (klasse/yrke/inntekt) nevnes. I hvilken grad barn ender opp i samme sosiale posisjon som foreldre er hovedelementet (såkalt intergenerasjonell mobilitet), men det er også relevant å trekke inn individers mobilitet over tid innad i eget livsløp (såkalt intragenerasjonell mobilitet). Klasseteorier er relevant, men her primært som mål på om barna går «opp eller ned» i forhold til foreldres posisjon. Det spørres ikke om redegjørelse for ulike klasseskjemaer, men det kan være et pluss hvis det er fattet i korthet. I denne delen er særlig Giddens og Sutton (2017) og Hansen (2011) viktig, men studentene kan også trekke inn pensumbidragene nevnt under.

Det er ikke definert hva som menes med minoritetsgrupper her, men det er nærliggende å tenke innvandrerbakgrunn, men andre minoriteter kan for så vidt godt tenkes, slik som kjønnsforskjeller i intragenerasjonell mobilitet (f.eks. endret deltakelse i arbeidsmarkedet ifht omsorgsansvar for barn eller tilgang til topposisjoner i arbeidsmarkedet, det såkalte «glasstaket»). Spørsmålet er om sosial mobilitet for minoriteter er ikke direkte dekket i pensum, men det er flere tekster som kan brukes i en slik diskusjon. Det kreves altså en aktiv kobling mellom ulike deler av pensum og at studentene må trekke slutninger selv. Det betyr ikke at løs synsing er ok. De bør vurdere de generelle mekanismene som gjelder alle (som er dekket i pensum), og trekke inn pensum som omhandler bl.a. diskriminering. I denne delen er de ovennevnte bidragene relevante, men også Hermansen (2013), Midtbøen (2014 og 2015), Birkelund et al. (2016) for innvandring og særlig Birkelund og Petersen (2010) for kjønn, men også i noen grad andre bidrag knyttet til kjønn og familie. Konklusjonen er ikke helt opplagt, men gode argumenter fundert i pensum skal premieres uavhengig av konklusjon.

Følgende pensumbidrag er særlig relevant:

Giddens & Sutton (2017), kapittel 12: «Stratification and social class»

Hansen 2011 «Finnes det en talentreserve?: betydningen av klassebakgrunn og karakterer for oppnådd utdanning»

Hermansen, Are Skeie (2013); Occupational Attainment Among Children of Immigrants in Norway: Bottlenecks into Employment—Equal Access to Advantaged Positions?

Birkelund et al (2016), «Additive or Multiplicative Disadvantage? The Scarring Effects of Unemployment for Ethnic Minorities»

Midtbøen, Arnfinn (2014): The Invisible Second Generation? Statistical Discrimination and Immigrant Stereotypes in Employment Processes in Norway.

Birkelund og Petersen (201): Det norske likestillingsparadokset

B. Redegjør for Gøsta Esping-Andersens typologi av velferdsregimer, med hovedvekt på den sosialdemokratiske modellen i skandinaviske land. Drøft hvilke utfordringer den norske velferdsstaten kan møte i form av høy innvandring i årene som kommer.

Sensorveiledning

Det forventes at studentene nevner viktige kjennetegn ved de ulike velferdsregimene, med klar hovedvekt på de skandinaviske velferdsstatene (for eksempel universelle ordninger, arbeidslinje, tjenesteorientering osv.). Relevante pensumtekster er bl.a. Kautto, Giddens & Sutton og Brochmann. Forelesningen om velferdsstat har vektlagt trekk ved den norske velferdsstaten, og det er i orden om redegjørelsen særlig vektlegger den norske velferdsstaten. Begrepet "sosialdemokratisk velferdsregime" defineres i Giddens & Sutton og er vektlagt i forelesning, så det forventes en spesifikk definisjon. Også mulig å trekke inn begrepet "nordisk modell" eller "skandinavisk modell" (vektlagt i forelesning og behandlet i flere kapitler i Det norske samfunn).

Drøftingsspørsmålet kan knyttes til Brochmanns (2016) tekst, som vektlegger utfordringer for de skandinaviske velferdsstatene og det sosialdemokratiske velferdsregimet, men oppgaveteksten åpner for å trekke inn konsekvenser av innvandring for ulike typer av velferdsstater (liberale, konservative). Relevant å differensiere mellom ulike typer av innvandring (arbeid, flyktninger, familie). I tillegg til Brochmann er Ferrera (2005) en pensumtekst som direkte behandler drøftingsspørsmålet.

Diskusjonen kan organiseres på ulike måter, men det er naturlig å komme inn på spørsmål om både økonomisk bærekraft (kan velferdsstaten finansieres?) og kulturell bærekraft/tillit/oppslutning/solidaritet (konflikter mellom minoritetskulturer og velferdsstatens verdier, oppslutning om å omfordele i et flerkulturelt samfunn? osv.). Alt etter vinkling på diskusjonen kan det trekkes linjer til andre deler av pensum for eksempel velferdsstat og kjønnslikestilling (Ellingsæter) og artikler om innvandreres sosiale mobilitet (Hermansen osv.).

Følgende pensumbidrag er særlig relevante:

Kapitlet av Brochmann i Det norske samfunn

Ferrera, Maurizio (2005): The Boundaries of Welfare. Oxford: Oxford University Press Giddens & Sutton kap. 13

Kautto, Mikko (2010): The Nordic Countries, The Oxford Handbook of the Welfare State

Hermansen, Are Skeie (2013): Occupational Attainment Among Children of Immigrants in Norway: Bottlenecks into Employment—Equal Access to Advantaged Positions?

Midtbøen, Arnfinn (2014): The Invisible Second Generation? Statistical Discrimination and Immigrant Stereotypes in Employment Processes in Norway.